

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 18679

Tarih : 25.06.2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Sinan ÇİFTYÜREK

Van Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 26-6-2026	Esas No: 2/3745

T B M M
KANUNLAR ve KARARLAR BSK LIGI
25 Haziran 2026
Numara:

T B M M
GEÇERLİLİK
25 Haziran 2026
No: 1883940

GEREKÇE

Türkiye’de son yıllarda yaşanan yüksek enflasyon, enerji maliyetlerindeki artış, döviz kurundaki dalgalanmalar ve gelir dağılımındaki adaletsizlik; özellikle emekçiler açısından temel yaşam giderlerini karşılamayı giderek zorlaştırmaktadır. Elektrik, doğalgaz ve su gibi zorunlu ihtiyaçlara erişim maliyetinin artması, hane halkı bütçeleri üzerinde ağır bir baskı oluşturmakta; küçük esnafı, tarımsal üreticileri ve düşük ölçekli işletmeleri ekonomik açıdan sürdürülemez bir noktaya sürüklemektedir. Bu ekonomik tablo, bölgeler arası gelişmişlik farklarının daha görünür hale gelmesine neden olmuştur. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan il bazlı Gayrisafi Yurt İçi Hasıla verileri incelendiğinde, bazı illerde kişi başına düşen gelirin ülke ortalamasının oldukça altında kaldığı görülmektedir. Gelir düzeyi düşük illerde yaşayan emekçiler, aynı temel tüketim kalemleri için ülkenin ekonomik olarak daha gelişmiş bölgelerinde yaşayanlarla aynı dolaylı vergi yüküne maruz kalmaktadır.

Geçmiş resmi ve bilimsel verilere bakıldığında eşitsizliklerin yalnızca son yıllarda ortaya çıkmış bir problem olmadığı da görülecektir. Türkiye’de bölgeler arası gelişmişlik farkları uzun yıllardır kamu politikalarının temel gündemlerinden biri olmuştur. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yayımlanan Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırmaları (SEGE), bu yapısal sorunun tarihsel sürekliliğini açık biçimde ortaya koymaktadır. İlk kez 1966 yılında başlatılan ve 1969 yılında yayımlanan araştırmalarda; sanayi, tarım, eğitim, sağlık, altyapı, bankacılık hizmetleri ve yaşam standartları gibi çok sayıda gösterge kullanılarak illerin gelişmişlik düzeyleri ölçülmüş ve Türkiye’de bölgeler arasında önemli farklılıklar bulunduğu tespit edilmiştir. Aradan geçen yaklaşık altmış yıla rağmen, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yayımlanan SEGE-2025 Araştırması da bölgesel gelişmişlik farklarının devam ettiğini göstermektedir. Bakanlık tarafından hazırlanan raporda, bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılması ve ekonomik-sosyal yakınsamanın sağlanması ulusal kalkınma politikalarının temel hedeflerinden biri olarak tanımlanmıştır.

1969 yılında yapılan ilk kapsamlı gelişmişlik araştırmasından 2025 yılına kadar geçen yaklaşık altmış yıllık süreç, en son kademe gelişmişlik grubunda yer alan illerin büyük çoğunluğunu Kürt nüfusun yoğun olarak yaşadığı iller olduğunu göstermektedir. Tüm bilimsel ve resmi veriler Türkiye’de bazı illerin gelişmişlik sıralamalarında sürekli olarak alt basamaklarda kaldığını göstermektedir. Bu durum, bölgesel eşitsizliklerin geçici değil, yapısal bir sorun niteliği taşıdığını da ortaya koymaktadır. Dolayısıyla bölgesel kalkınma politikalarının yalnızca yatırım teşvikleri, altyapı yatırımları veya kredi mekanizmalarıyla sınırlı tutulması yeterli değildir. Gelir düzeyi düşük bölgelerde yaşayan yurttaşların temel yaşam maliyetlerini azaltacak ve yerel ekonomileri destekleyecek mali politikaların da hayata geçirilmesi gerekmektedir.

Türkiye’de 2020’den beri devam eden ekonomik kriz ortamı, zaten var olan bölgeler arası gelişmişlik farklarını daha da derinleştirmiştir. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve SEGE Raporlarının açığa çıkardığı resmi veriler, bölgeler arasındaki uçurumu açıkça ortaya koymaktadır. İstanbul ve Kocaeli gibi sanayi kentlerinde kişi başına düşen gayrisafi yurt içi hasıla (GSYH) seviyesi gelişmiş ülkelerle yarışırken; Van, Ağrı, Şanlıurfa, Muş ve Hakkâri gibi illerimizde yer alan vatandaşlarımızın kişi başı geliri ulusal ortalamanın ve yüksek gelirli illerin dörtte birine dahi ulaşamamaktadır.

Bölgesel çatışmaların getirdiği ekonomik daralma, sınır ticaretinin kesintiye uğraması ve yerel istihdam imkanlarının kısıtlılığı, bu dezavantajlı illerde ekonomik gerilemeyi arttırmaktadır. Milli gelirden en az payı alan 20 ilimizde, faturalar birer borç yükü olmaktan çıkıp, ticari işletmeler için kepenk kapatma, çiftçiler için tarımsal üretimi durdurma ve hanehalkı için ise en temel yaşam hakkından mahrum kalma riski doğurmaktadır. Geliri batı kentlerinin çok gerisinde olan bir vatandaşımızın, aynı miktar enerji, su tüketimi ve atık su bedeli için aynı oranda KDV (%20 KDV) ödemesi adil değildir. Bölgeler arası gelir adaletsizliğini gidermek, toplumsal barışı ve ekonomik istikrarı korumak adına bu dezavantajlı bölgelere yönelik vergilerin dezavantajlı durumları göz önünde bulundurularak tekrar düzenlenmesini gerekli kılmaktadır.

Teklif ile; kişi başına düşen milli gelir düzeyi en düşük olan illerde elektrik, doğalgaz ve su tüketimlerinde uygulanan Katma Değer Vergisi oranının düşürülmesi suretiyle temel yaşam giderlerinin azaltılması, bölgesel ekonomik eşitsizliklerin hafifletilmesi ve ekonomik açıdan kırılgan kesimlerin korunması amaçlanmaktadır. Düzenleme aynı zamanda küçük işletmelerin faaliyetlerini sürdürebilmesine, tarımsal üretim maliyetlerinin azaltılmasına ve yerel ekonomik yaşamının sürdürülebilir olmasına katkı sağlayacaktır. Düzenleme ile bütçe imkânları gözetilerek sınırlı sayıda il kapsama alınmakta, böylece kamu maliyesi üzerindeki etkinin yönetilebilir düzeyde tutulması hedeflenmektedir. Bu yönüyle teklif, mali disiplin ile sosyal koruma arasında dengeli bir yaklaşım kurmaktadır.

Sonuç olarak teklif kapsamında öngörülen vergi indirimi, genel ve sınırsız bir vergi muafiyeti niteliğinde olmayıp; Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan kişi başına Gayrisafi Yurt İçi Hasıla verileri esas alınarak belirlenecek gelir düzeyi en düşük yirmi ili kapsayan hedefli bir sosyal politika aracıdır. Bu yönüyle düzenleme, kamu kaynaklarının bölgesel eşitsizliklerin azaltılması amacıyla öncelikli ihtiyaç alanlarına yönlendirilmesini hedeflemektedir. Kapsamın sınırlı tutulması sayesinde kamu maliyesi üzerindeki etkinin yönetilebilir düzeyde kalacağı, buna karşılık temel yaşam giderlerinin azaltılması, yerel ekonomik faaliyetlerin desteklenmesi ve bölgesel kalkınmanın güçlendirilmesi bakımından önemli sosyal ve ekonomik faydalar sağlayacağı değerlendirilmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Maddeyle, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 28'inci maddesinde değişiklik yapılarak, kiři başına dūřen milli gelir düzeyi en dūřük illerde elektrik, doğalgaz ve su teslimleri bakımından uygulanacak Katma Deęer Vergisi oranının yüzde 1 olarak belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Düzenleme kapsamında hangi illerin indirimli oran uygulamasından yararlanacağı, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan "İl Bazında Gayrisafi Yurt İçi Hasıla" verileri esas alınarak Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenecektir. Böylece uygulamanın nesnel, ölçülebilir ve şeffaf kriterlere dayanması sağlanmaktadır.

İndirimli oran uygulaması; mesken aboneliklerinin yanı sıra ticari işletmeler, tarımsal sulama abonelikleri ve kamu yararına faaliyet yürüten sosyal hizmet kuruluşlarını da kapsamaktadır. Böylelikle hem hane halkı bütçelerinin korunması hem de üretim ve hizmet maliyetlerinin azaltılması hedeflenmektedir.

Ayrıca uygulamanın yalnızca ana tüketim bedelleriyle sınırlı kalmaması amacıyla; elektrik ve doğalgaz hizmetlerine ilişkin iletim, dağıtım ve sistem kullanım bedelleri ile su hizmetlerine ilişkin atık su hizmet bedelleri de kapsama dahil edilmiştir.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 28'inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

“Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan ‘İl Bazında Gayrisafi Yurt İçi Hasıla’ verilerine göre kişi başına düşen milli gelir düzeyi en düşük olan yirmi(20) ilde;

- a) Elektrik enerjisi teslimleri ile bu teslimlere ilişkin iletim, dağıtım ve perakende satış hizmetleri,
- b) Şehir şebekesi üzerinden yapılan doğalgaz teslimleri ile sistem kullanım, dağıtım ve iletim hizmetleri,
- c) Belediyeler veya bağlı idareler tarafından sunulan su temini ve atık su hizmetleri, nedeniyle düzenlenen faturalarda katma değer vergisi oranı yüzde 1 olarak uygulanır.

Bu fıkranın uygulanacağı iller, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan veriler esas alınarak Hazine ve Maliye Bakanlığınca her beş yılda bir belirlenir ve Resmî Gazete’de ilan edilir.”

MADDE 2- Bu Kanun 01/01/2027 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.